

รายงานผลการดำเนินโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ
(มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ)
ประจำปี 2564 มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

ชื่อกิจกรรม “การผลิตพืชอาหารสัตว์เพื่อใช้เลี้ยงปศุสัตว์ ตำบลคำขวาง
อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี”

โดย

ผศ.ดร.อารีรัตน์ ลุนผา หัวหน้าโครงการ
ผศ.ดร.เรืองยศ พิลานันท์ ผู้ร่วมโครงการ
ดร.จิตรภรณ์ เขียนเพชร ผู้ร่วมโครงการ
น.สพ.ดร.นนทภรณ์ อรุโสมถน ผู้ร่วมโครงการ

คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
ธันวาคม 2564

1. บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

ปัจจุบันนี้ทางภาครัฐได้มีนโยบายที่จะส่งเสริมให้เกษตรกรทุกกลุ่มและทุกชุมชนได้หันมาทำการพัฒนาด้านการเกษตรกรรมในรูปแบบที่เพิ่มมูลค่า เพิ่มรายได้ และลดต้นทุนการผลิต เพื่อให้เกษตรกรและชุมชนสามารถประกอบอาชีพและมีรายได้พึ่งพาตนเองได้ รวมทั้งสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมชุมชน และมีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติร่วมกันอย่างยั่งยืน การผลิตพืชอาหารสัตว์คุณภาพดีเพื่อใช้เลี้ยงสัตว์จึงเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่จะลดต้นทุนค่าอาหารในการเลี้ยงสัตว์ได้ และการปลูกพืชอาหารสัตว์คุณภาพดีเพื่อจำหน่ายยังเป็นอาชีพเสริมหรืออาชีพทางเลือกให้กับเกษตรกรได้อีกด้วย ซึ่งจะทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น และมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ด้วยเหตุนี้ คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการผลิตพืชอาหารสัตว์เพื่อเตรียมอาหารหยาบสำหรับเลี้ยงโคและกระบือ รวมทั้งส่งเสริมให้เกษตรกรทุกกลุ่มและทุกชุมชนได้หันมาทำการพัฒนาด้านการเกษตรกรรมแบบเศรษฐกิจพอเพียงและยั่งยืน และเป็นการเพิ่มอาชีพใหม่หรืออาชีพทางเลือกให้แก่เกษตรกรที่มีศักยภาพเพียงพอ ให้สามารถสร้างรายได้และมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ทางคณะเกษตรศาสตร์ จึงได้จัดทำโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง “การผลิตพืชอาหารสัตว์เพื่อใช้เลี้ยงปศุสัตว์” ให้กับเกษตรกรในพื้นที่ตำบลคำขวาง อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 30 ราย ในวันที่ 9 พฤศจิกายน 2564 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ ความรู้ ความเข้าใจในการปลูกและการจัดการแปลงหญ้าพืชอาหารสัตว์ที่ถูกต้องแก่เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ ให้สามารถสร้างรายได้ มีพืชอาหารสัตว์ที่มีคุณภาพดีสำหรับเลี้ยงโคและกระบือ และสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างชุมชนกับมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี เนื้อหาการอบรมประกอบด้วย ภาคบรรยายในหัวข้อ 1) พืชอาหารสัตว์ การปลูกสร้างและการจัดการ และการใช้ประโยชน์พืชอาหารสัตว์ 2) วัตถุดิบอาหารสัตว์ และการผลิตอาหารข้น และ 3) โรคลัมปีสกินและการดูแลสุขภาพสัตว์เบื้องต้น และมีการซักถามแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างเกษตรกรและวิทยากร ส่วนภาคปฏิบัติได้ทำการสาธิตและดูรูปภาพการปลูกหญ้าพืชอาหารสัตว์ในสถานที่การอบรม ไม่ได้ปฏิบัติจริงเนื่องจากฤดูกาลไม่เหมาะกับการเพาะปลูก โดยในการฝึกอบรมในครั้งนี้ได้มอบเมล็ดพันธุ์หญ้าธัญชีให้กับเกษตรกรผู้เข้าร่วมอบรมทุกคนนำไปปลูกในพื้นที่ของตนเองในช่วงฤดูกาลที่เหมาะสม และฝึกปฏิบัติการผสมอาหารเข้มข้นอย่างง่ายเพื่อใช้เองในฟาร์ม เมื่อผสมเสร็จแล้วเกษตรกรได้แบ่งปันอาหารข้นเพื่อเอาไปทดลองให้โคที่บ้านได้ลองกิน และออกไปตรวจเยี่ยมบ้านเกษตรกรที่มีโคป่วยหรือมีปัญหาสุขภาพ

ผลการดำเนินงานพบว่า มีผู้เข้าร่วมโครงการจำนวนทั้งสิ้น 30 ราย โดยมีผลการประเมินเข้าร่วมอบรม พบว่ามีความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาสาระที่อบรม และประโยชน์ที่จะได้รับจากการดำเนินโครงการ มีค่าเฉลี่ยจากการประเมินทุกข้อ ของผู้เข้าร่วมการอบรมที่ตอบแบบประเมินอยู่ใน ระดับพึงพอใจมากที่สุด มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.63 ผู้เข้าร่วมอบรมได้รับประโยชน์อะไรจากการเข้าร่วมโครงการนี้ พบว่า ผู้เข้าร่วมการอบรมที่ตอบแบบประเมินด้านนี้คือเพิ่มพูนความรู้/ประสบการณ์ คิดเป็นร้อยละ 56.7 มีแนวทางสร้างอาชีพเสริม/อาชีพใหม่ คิดเป็นร้อยละ 10.0 ช่วยเพิ่มผลผลิต/เพิ่มรายได้/ลดรายจ่าย คิดเป็นร้อยละ 26.7 และแก้ไขปัญหาส่วนตัว/ชุมชนท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 6.7 และท่านคิดว่าจะสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้หรือไม่ พบว่า ผู้เข้าร่วมการอบรมที่ตอบแบบประเมินด้านนี้คือ นำไปใช้ได้ คิดเป็นร้อยละ 100 หลังจากฝึกอบรมเสร็จแล้วจึงคาดว่าผู้เข้าร่วมอบรมที่จะนำความรู้ไปใช้ประโยชน์และมีพื้นที่ในการปลูกสร้างแปลงพืชอาหารสัตว์ได้จริงจำนวน 21 ราย มีพื้นที่ปลูกหญ้าพืชอาหารสัตว์เฉลี่ย 2 งานต่อราย รวมกันทั้งสิ้นประมาณ 10.5 ไร่ โดยคาดว่าเกษตรกรที่จะปลูกสร้างแปลงหญ้าเพื่อใช้เลี้ยงสัตว์จะสามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ประมาณวันละ 30 กิโลกรัม ซึ่งปกติราคาหญ้าสดอยู่ที่ประมาณกิโลกรัมละ 2

บาท ดังนั้นสามารถลดต้นทุนในการซื้อหญ้ามาเลี้ยงสัตว์ได้ประมาณวันละ 60 บาท หรือ 1,800 บาทต่อเดือน สำหรับเกษตรกรที่จะปลูกสร้างแปลงหญ้าเพื่อตัดหญ้าสดขายคาดว่าจะสามารถตัดได้ประมาณวันละ 125 กิโลกรัม หรือประมาณ 5 กระสอบ (กระสอบละ 20-30 กิโลกรัม) ดังนั้นเกษตรกรจะมีรายได้จากการขายหญ้าสดประมาณ 250 บาทต่อวัน หรือ 7,500 บาทต่อเดือน

ผลการดำเนินกิจกรรมโครงการฯ นอกจากแสดงให้เห็นถึงความรู้ความเข้าใจในการปลูกสร้างและการจัดการแปลงหญ้าพืชอาหารสัตว์ให้สามารถสร้างรายได้ มีพืชอาหารสัตว์ที่มีคุณภาพดีสำหรับเลี้ยงสัตว์ของตนเอง แล้ว อาจทำให้เกิดกลุ่มเกษตรกรเครือข่ายผู้ปลูกหญ้าพืชอาหารสัตว์ขายและกลุ่มผู้เลี้ยงโคและกระบือได้อีกด้วย

2. หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันนี้ทางภาครัฐได้มีนโยบายที่จะส่งเสริมให้เกษตรกรทุกกลุ่มและทุกชุมชนได้หันมาทำการพัฒนาด้านการเกษตรกรรมในรูปแบบที่เพิ่มมูลค่า เพิ่มรายได้ และลดต้นทุนการผลิต เพื่อให้เกษตรกรและชุมชนสามารถประกอบอาชีพและมีรายได้พึ่งพาตนเองได้ รวมทั้งสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมชุมชน และมีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติร่วมกันอย่างยั่งยืน การผลิตพืชอาหารสัตว์คุณภาพดีเพื่อใช้เลี้ยงสัตว์จึงเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่จะลดต้นทุนค่าอาหารในการเลี้ยงสัตว์ได้ และการปลูกพืชอาหารสัตว์คุณภาพดีเพื่อจำหน่ายยังเป็นอาชีพเสริมหรืออาชีพทางเลือกให้กับเกษตรกรได้อีกด้วย ซึ่งจะทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น และมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

ประกอบกับในปีหลายปีที่ผ่านมาคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ได้ทำการศึกษาวิจัยทางด้านเทคนิควิธีการปลูกและการจัดการเพื่อให้ได้ผลผลิตและคุณค่าทางโภชนาของหญ้าพืชอาหารสัตว์ทั้งในสภาพพื้นที่ลุ่มและที่ดอน โดยได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ซึ่งได้ทำการวิจัยมุ่งเน้นพัฒนาการปลูกถั่วและหญ้าพืชอาหารสัตว์ที่สามารถเจริญเติบโตและให้ผลผลิตสูงในสภาพพื้นที่ลุ่มและที่ดอน และการจัดการเกี่ยวกับการตัดเก็บเกี่ยวแปลงหญ้าพืชอาหารสัตว์ ทั้งนี้เพราะว่าในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่มและแห้งแล้งเหมาะสำหรับการปลูกพืชอาหารสัตว์หลายชนิดที่สามารถปรับตัวและเจริญเติบโตได้ดีในสภาพพื้นที่ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สามารถให้ผลผลิตและคุณค่าทางโภชนาดี ถ้ามีการจัดการที่เหมาะสมทั้งหญ้าและถั่วพืชอาหารสัตว์ ในหลายปีที่ผ่านมาทางคณะเกษตรศาสตร์ได้มีการส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกสร้างแปลงพืชอาหารสัตว์คุณภาพดีเป็นอาหารหยาบสำหรับเลี้ยงสัตว์ในครัวเรือน ซึ่งจากการประเมินผลการดำเนินงานที่ผ่านมา พบว่า เกษตรกรให้ความสนใจในการปลูกสร้างแปลงหญ้าเพื่อเลี้ยงปศุสัตว์เป็นจำนวนมาก และมีการเลี้ยงโคและกระบือ เพื่อไว้ใช้งานและขุนไว้ขายเป็นรายได้เสริม แต่เกษตรกรผู้เลี้ยงปศุสัตว์เกือบทุกรายได้ประสบปัญหาขาดแคลนพืชอาหารสัตว์ทั้งในช่วงหน้าฝนและหน้าแล้ง รวมทั้งพื้นที่ป่าสงวนและพื้นที่ว่างเปล่าที่ใช้เลี้ยงสัตว์เหลือน้อยลง ซึ่งเป็นผลมาจากการขยายตัวและพัฒนาทางด้านภาคอุตสาหกรรม ทำให้เกษตรกรต้องเสียเวลาและค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปเกี่ยวหญ้าในที่ต่างๆ ที่ห่างไกล เพื่อนำมาเลี้ยงโคและกระบือของตนเอง ในขณะที่เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์หันมาซื้ออาหารข้นที่มีราคาแพงสำหรับเป็นอาหารเสริมในการเลี้ยงสัตว์ ซึ่งมีผลทำให้เกษตรกรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีต้นทุนในการประกอบอาชีพทางด้านการเกษตรสูงและมีรายได้ต่ำ

ดังนั้นคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการผลิตพืชอาหารสัตว์เพื่อเตรียมอาหารหยาบสำหรับเลี้ยงโค กระบือ และแพะ และการผลิตอาหารข้นอย่างง่ายเพื่อใช้เอง รวมทั้งส่งเสริมให้เกษตรกรทุกกลุ่มและทุกชุมชนได้หันมาทำการพัฒนาด้านการเกษตรกรรมแบบเศรษฐกิจพอเพียงและยั่งยืน และเป็นการเพิ่มอาชีพใหม่หรืออาชีพทางเลือกให้แก่เกษตรกรที่มีศักยภาพเพียงพอ ให้สามารถสร้างรายได้หรือลดต้นทุน และมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ทางมหาวิทยาลัยอุบลราชธานีโดยคณะเกษตรศาสตร์ จึงได้จัดทำโครงการการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง “การผลิตพืชอาหารสัตว์เพื่อใช้เลี้ยงปศุสัตว์” เพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจในการปลูกและการจัดการแปลงหญ้าพืชอาหารสัตว์ที่ถูกต้องเหมาะสมแก่เกษตรกรที่สนใจ ให้สามารถสร้างรายได้หรือลดต้นทุน มีพืชอาหารสัตว์ที่มีคุณภาพดีสำหรับใช้เลี้ยงปศุสัตว์ และอาจเป็นอาชีพทางเลือกให้กับเกษตรกรที่มีศักยภาพได้อีกด้วย

3. วัตถุประสงค์

- เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความรู้ในการเลือกชนิดพืชอาหารสัตว์ ปลุกและจัดการแปลงพืชอาหารสัตว์ เพื่อให้ได้ผลผลิตที่สูงและมีคุณภาพดีสำหรับใช้เลี้ยงสัตว์ได้

4. กลุ่มเป้าหมาย

- เกษตรกรผู้เลี้ยงโค กระบือ แพะ และผู้ที่มีพื้นที่สำหรับปลูกพืชอาหารสัตว์ประมาณ 1 ไร่ จำนวน 50 คน ในเขตพื้นที่ตำบลคำขวาง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

5. การดำเนินโครงการและแผนการดำเนินงาน

5.1) กิจกรรมและวิธีดำเนินการ

1. สำรวจความต้องการของเกษตรกร ในเขตตำบลเจียด อำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี และเตรียมการจัดอบรม
2. จัดอบรมเชิงปฏิบัติการ มีทั้งภาคบรรยายและภาคปฏิบัติ
3. ติดตามผลตรวจเยี่ยมเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ
4. รายงานผลการดำเนินงาน

5.2) แผนการดำเนินงาน

ปฏิทินการทำงาน	กิจกรรม	ผลผลิตของกิจกรรม	ผลลัพธ์ของกิจกรรม	ภารกิจของทีมอาจารย์	ภารกิจของผู้ได้รับการจ้างงาน
มิถุนายน 2564	เตรียมการอบรม	ข้อมูลสำหรับใช้อบรม	ได้ข้อมูลที่เป็นปัจจุบันสำหรับใช้อบรม	เตรียมการอบรม เอกสารการอบรม	ติดต่อผู้นำชุมชนที่จะเข้าอบรม และวันจัดอบรม
กรกฎาคม 2564	จัดอบรม	เกษตรกรสามารถผลิตพืชอาหารสัตว์ได้	เกิดการสร้างอาชีพ เกษตรกรมีรายได้หรือลดต้นทุนค่าอาหารสัตว์	จัดอบรม	ช่วยดำเนินการจัดอบรม
สิงหาคม 2564	ติดตามผล	เกษตรกรมีการปลูกพืชอาหารสัตว์จริง	จำนวนเกษตรกรที่ปลูกพืชอาหารสัตว์จริง	ติดตามและแก้ไข ปัญหาที่เกิดขึ้นหลังการอบรม	ติดตามรายงานผลและ ปัญหาที่เกิดขึ้นหลังอบรม
กันยายน 2564	ติดตามผล	ผลผลิตจากการปลูกพืชอาหารสัตว์	เกษตรกรมีรายได้หรือลดต้นทุนค่าอาหารสัตว์	ติดตามและแก้ไข ปัญหาที่เกิดขึ้นหลังการอบรม	ตรวจเยี่ยมแปลง เก็บข้อมูล และรายงานผล
ตุลาคม 2564	ติดตามผล	ผลผลิตจากการปลูกพืชอาหารสัตว์	เกษตรกรมีรายได้หรือลดต้นทุนค่าอาหารสัตว์	ติดตามและแก้ไข ปัญหาที่เกิดขึ้นหลังการอบรม	ตรวจเยี่ยมแปลง เก็บข้อมูล และรายงานผล
พฤศจิกายน 2564	ติดตามผล	ผลผลิตจากการปลูกพืชอาหารสัตว์	เกษตรกรมีรายได้หรือลดต้นทุนค่าอาหารสัตว์อย่างน้อย 3,000 บาทต่อครัวเรือนต่อเดือน	ติดตามและสรุปผล การดำเนินงานของกิจกรรม	ตรวจเยี่ยมแปลง เก็บข้อมูลผลผลิต การขาย รายงานและสรุปผลการผลิตพืชอาหารสัตว์
ธันวาคม 2564	รายงานสรุปผล	ผลการดำเนินงานของกิจกรรม	รายงานผลการดำเนินกิจกรรม 1 เล่ม	จัดทำรายงานผลการดำเนินกิจกรรม	ช่วยจัดทำรายงานผลการดำเนินกิจกรรม

5.3) ตัวชี้วัดกิจกรรม โครงการ

- เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการสามารถปลูกและจัดการแปลงพืชอาหารสัตว์ที่มีคุณภาพดีสำหรับเลี้ยงสัตว์

6. ผลการดำเนินงานโครงการ

6.1) ผลการดำเนินงาน

ผลการดำเนินงานโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง“การผลิตพืชอาหารสัตว์เพื่อใช้เลี้ยงปศุสัตว์” ได้ดำเนินการสำรวจและรับสมัครกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงโค กระบือ ปลูกหญ้าชาย และผู้สนใจทั่วไปในเขตตำบลคำขวาง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 30 คน ประกอบด้วย 1) การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการฯ ณ องค์การบริหารส่วนตำบลคำขวาง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ในวันที่ 9 พฤศจิกายน 2564 เป็นเวลา 1 วัน มีผู้เข้ารับการฝึกอบรมฯ จำนวน 30 คน โดยมีรายละเอียดการจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการฯ ดังนี้

ในวันแรกของการฝึกอบรมฯ ใช้วิธีการบรรยายหัวข้อเรื่องต่างๆ จากวิทยากรผู้เชี่ยวชาญ การนำเสนอภาคบรรยาย (Presentation) ใช้โปรแกรม Microsoft Power Point Presentation ในหัวข้อ 1) พืชอาหารสัตว์ การปลูกสร้างและการจัดการ และการใช้ประโยชน์พืชอาหารสัตว์ 2) วัตถุดิบอาหารสัตว์ และการผลิตอาหารข้น และ 3) โรคล้มปัสสินและการดูแลสุขภาพสัตว์เบื้องต้น และมีการซักถามแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างเกษตรกรและวิทยากร ส่วนภาคปฏิบัติได้ทำการสาธิตและดูรูปภาพการปลูกหญ้าพืชอาหารสัตว์ในสถานที่การอบรม ไม่ได้ปฏิบัติจริงเนื่องจากฤดูกาลไม่เหมาะกับการเพาะปลูก โดยในการฝึกอบรมในครั้งนี้ได้มอบเมล็ดพันธุ์หญ้าที่ให้กับเกษตรกรผู้เข้าร่วมอบรมทุกคนนำไปปลูกในพื้นที่ของตนเองในช่วงฤดูกาลที่เหมาะสม และฝึกปฏิบัติการผสมอาหารเข้มข้นอย่างง่ายเพื่อใช้เองในฟาร์ม เมื่อผสมเสร็จแล้วเกษตรกรได้แบ่งปันอาหารข้นเพื่อเอาไปทดลองให้โคที่บ้านได้ลองกินและออกไปตรวจเยี่ยมบ้านเกษตรกรที่มีโคป่วยหรือมีปัญหาสุขภาพ

สำหรับการติดตามประเมินผลผู้เข้าร่วมอบรมหลังอบรมเสร็จ ไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ เนื่องจากมีการเลื่อนวันจัดอบรมด้วยเหตุของการแพร่ระบาดของโรคโคโรนาไวรัส 19 จึงส่งผลกระทบต่อกิจกรรมหลังฝึกอบรมด้วย ดังนั้นการรายงานผลการประเมินหลังการอบรมจึงเป็นเพียงการคาดการณ์ตามข้อมูลพื้นฐานที่มีเท่านั้น

6.2) การประเมินผลการดำเนินงาน

6.2.1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้เข้าร่วมโครงการ

- 1) จำนวนผู้เข้ารับการอบรม แบ่งเป็นเพศชาย 7 คน และเพศหญิง 23 คน
- 2) อายุของผู้เข้ารับการอบรมส่วนใหญ่มีอายุมากกว่า 36-45 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.7 รองลงมาคืออายุระหว่าง 46-55 ปี คิดเป็นร้อยละ 30
- 3) ระดับการศึกษาของผู้เข้ารับการอบรมมีระดับการศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คิดเป็นร้อยละ 33.3 รองลงมาคืออนุปริญญา คิดเป็นร้อยละ 30
- 4) อาชีพของผู้เข้ารับการอบรมเป็นอาชีพเกษตรกรเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 76.7 รองลงมาคือพนักงานของรัฐ/รัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 16.7

6.2.2 การประเมินความพึงพอใจ

- 1) ความพึงพอใจต่อกระบวนการและขั้นตอนการให้บริการ พบว่า ผู้เข้าร่วมการอบรมที่ตอบแบบประเมินด้านนี้อยู่ใน ระดับพึงพอใจมากที่สุด มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.50

2) ความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า ผู้เข้าร่วมการอบรมที่ตอบแบบประเมินด้านนี้อยู่ใน **ระดับพึงพอใจมากที่สุด มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.53**

3) ความพึงพอใจหัวข้อการอบรมตรงกับความต้องการ/ ความสนใจ พบว่า ผู้เข้าร่วมการอบรมที่ตอบแบบประเมินด้านนี้อยู่ใน **ระดับพึงพอใจมากที่สุด มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.60**

4) ความพึงพอใจต่อวิทยากรมีความรู้ ความสามารถและถ่ายทอดประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ พบว่า ผู้เข้าร่วมการอบรมที่ตอบแบบประเมินด้านนี้อยู่ใน **ระดับพึงพอใจมากที่สุด มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.97**

5) ความพึงพอใจต่อ ระดับความรู้ ประโยชน์ที่ท่านได้รับจากกิจกรรม พบว่า ผู้เข้าร่วมการอบรมที่ตอบแบบประเมินด้านนี้อยู่ใน **ระดับพึงพอใจมากที่สุด มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 5.00**

6) ความพึงพอใจต่อ ความคุ้มค่าเมื่อเทียบกับเวลาและค่าใช้จ่าย พบว่า ผู้เข้าร่วมการอบรมที่ตอบแบบประเมินด้านนี้คือ **ระดับพึงพอใจมากที่สุด มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.97**

7) ได้รับประโยชน์อะไรจากการเข้าร่วมโครงการนี้ พบว่า ผู้เข้าร่วมการอบรมที่ตอบแบบประเมินด้านนี้คือ **เพิ่มพูนความรู้/ประสบการณ์ คิดเป็นร้อยละ 56.7 มีแนวทางสร้างอาชีพเสริม/อาชีพใหม่ คิดเป็นร้อยละ 10.0 ช่วยเพิ่มผลผลิต/เพิ่มรายได้/ลดรายจ่าย คิดเป็นร้อยละ 26.7 และแก้ไขปัญหาส่วนตัว/ชุมชนท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 6.7**

8) ท่านคิดว่าจะสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้หรือไม่ พบว่า ผู้เข้าร่วมการอบรมที่ตอบแบบประเมินด้านนี้คือ **นำไปใช้ได้ คิดเป็นร้อยละ 100**

สรุปผลภาพรวมของผู้เข้าร่วมการอบรมเรื่อง “การผลิตพืชอาหารสัตว์เพื่อใช้เลี้ยงปลุสสัตว์” โดยมีความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาสาระที่อบรม และประโยชน์ที่จะได้รับการดำเนินโครงการ ซึ่งเฉลี่ยจากการประเมินทุกข้อของผู้เข้าร่วมการอบรมที่ตอบแบบประเมินอยู่ใน **ระดับพึงพอใจมากที่สุด มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.63**

6.2.3 ผลสำเร็จของการดำเนินโครงการ

1) **บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ** คือผู้เข้าร่วมโครงการ “การผลิตพืชอาหารสัตว์เพื่อใช้เลี้ยงปลุสสัตว์” ในพื้นที่ตำบลคำขวาง อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี มีผู้เข้าร่วมอบรมรวม 30 คน คิดเป็นร้อยละ 60 ของจำนวนเป้าหมาย (50 คน) มีผลประเมินความพึงพอใจ ในระดับพึงพอใจมากที่สุด มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.63 และผู้เข้าร่วมโครงการที่จะนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้ คิดเป็นร้อยละ 100

2) **ผลการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ของผู้เข้าร่วมโครงการ** คือ ผู้เข้าร่วมโครงการที่คาดว่าจะนำความรู้ไปใช้ประโยชน์และมีพื้นที่ในการปลูกสร้างแปลงพืชอาหารสัตว์ได้จริงจำนวน 21 ราย มีพื้นที่ปลูกหญ้าพืชอาหารสัตว์เฉลี่ย 2 งานต่อราย หรือ ครึ่งไร่ต่อราย หรือ 800 ตารางเมตรต่อราย รวมทั้งสิ้นประมาณ 10.5 ไร่ โดยคาดว่าจะเกษตรกรที่จะปลูกสร้างแปลงหญ้าเพื่อใช้เลี้ยงสัตว์จะสามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ประมาณวันละ 30 กิโลกรัม ซึ่งปกติราคาหญ้าสดอยู่ที่ประมาณกิโลกรัมละ 2 บาท ดังนั้นสามารถลดต้นทุนในการซื้อหญ้ามาเลี้ยงสัตว์ได้ประมาณวันละ 60 บาท หรือ 1,800 บาทต่อเดือน สำหรับเกษตรกรที่จะปลูกสร้างแปลงหญ้าเพื่อตัดหญ้าสดขายคาดว่าจะสามารถตัดได้ประมาณวันละ 125 กิโลกรัม (5 กระสอบๆละ 20-30 กิโลกรัม) ดังนั้นเกษตรกรจะมีรายได้จากการขายหญ้าสดประมาณ 250 บาทต่อวัน หรือ 7,500 บาทต่อเดือน

6.3) ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ

1) ช่วงการจัดอบรมไม่เหมาะสำหรับการเตรียมดินและปลูกสร้างแปลงพืชอาหารสัตว์ เนื่องจากช่วงที่เหมาะสมสำหรับการอบรมเป็นช่วงต้นฤดูฝนก่อนที่ฤดูกาลเพาะปลูกจะมาถึง จึงส่งผลให้เกษตรกรไม่สามารถปลูกสร้างแปลงพืชอาหารสัตว์ได้หลังจากอบรม

2) เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโคโรนาไวรัส 19 ในช่วงที่จะจัดอบรม มีการเลื่อนวันจัดอบรม จึงส่งผลให้เมื่ออบรมเสร็จแล้วผู้เข้าร่วมอบรมไม่สามารถปลูกสร้างแปลงพืชอาหารสัตว์ได้ และไม่สามารถประเมินติดตามผลตามแผนที่วางไว้ได้

ภาคผนวก

ภาพกิจกรรมการจัดอบรมภาคบรรยาย

ภาพกิจกรรมการจัดอบรมภาคปฏิบัติ

ข้อมูลเกษตรกรที่เข้าร่วมอบรมโครงการที่คาดว่าจะทำแปลงพืชอาหารสัตว์

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	จำนวนไร่ที่ทำเกษตร/คาดว่าจะทำการ ปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์ได้	หมายเหตุ
1	นายวิพล ชีระปัญโญ	-	ติดต่อไม่ได้ / เข้าพบไม่เจอ
2	นายเสรี บ่อตุ้ม	2 งาน	
3	นางขุน บุญแปลง	-	ติดต่อไม่ได้ / เข้าพบไม่เจอ
4	นางนิจิตติยา แสงหล้า	3 งาน	
5	นางบัวสอน ทองวันดี	2 งาน	
6	นางสาววรทยา คำแน่น	1 งาน	
7	นางสาวนิตยา เรือนชิน	2 ไร่	
8	นายเสงี่ยม จันทรมมา	-	ติดต่อไม่ได้ / เข้าพบไม่เจอ
9	นางมยุรี ผุสิงห์	2 ไร่	
10	นางขุน ปัสสุวรรณ	-	ติดต่อไม่ได้ / เข้าพบไม่เจอ
11	นางสาวดาวเรือน คุณสมบัติ	1 ไร่	
12	นายบัวผัน คุณสมบัติ	1 ไร่	
13	นายสัมพันธ์ คุณสมบัติ	1 ไร่	
14	นางสาวภทรพร คุณสมบัติ	2 ไร่	
15	นายสายยัน พันธ์	1 ไร่	
16	นายวิเชียร ใจดี	-	ติดต่อไม่ได้ / เข้าพบไม่เจอ
17	นางลักขณา สีหนันท์	1ไร่	
18	นางสาวจรัสศรี สวยศรี	-	ติดต่อไม่ได้ / เข้าพบไม่เจอ
19	นางพาติตร สัทธิรัฐ	-	ติดต่อไม่ได้ / เข้าพบไม่เจอ
20	นางตลับ สิมณี	1 งาน	
21	นายสายันต์ วาภาพ	-	ติดต่อไม่ได้ / เข้าพบไม่เจอ
22	นายบุญมา สีดก	1 งาน	
23	นางจุฑามาศ เวฬุวนารักษ์	1 งาน	
24	นางวลินยา เชื้อชัย	1 งาน	
25	นางแจ่ม แดงสี	ไม่ถึง 1 งาน	
26	นางสาวราวัลย์ ลอยล่อง	1 งาน	
27	นางสาวบัวจันทร์ สุขะเหล็ก	กำลังทดปลูกใส่กระถางกล้าผัก 10 ถาด	
28	นางนพพร วงศ์ศิริ	1 งาน	
29	นางอัมไพวรรณ ประทับกุล	-	ติดต่อไม่ได้ / เข้าพบไม่เจอ
30	นางจันจิรา สารีเกิด	1 งาน	